Sinte Merten op nen stok

Erfgoedpakket Sint-Maarten

voor kinderen van de derde kleuterklas
tot en met het tweede leerjaar

ERFGOEDCEL DENDERLAND

Vlaanderen
verbeelding werkt

Hij komt, hij komt, de lieve goede Sint ...

Maar welke Sint? In Denderland komen immers twee Sinten langs, weliswaar elk in andere gemeenten. Sinterklaas komt op 6 december langs in Ninove en Denderleeuw, maar in Aalst, Lede en het grootste deel van Erpe-Mere brengt Sint-Maarten op 11 november een bezoek aan de kinderen met snoep en cadeautjes.

De Sint-Maartensviering is **een uniek stukje erfgoed** en werd daarom, net als de Sinterklaasviering, opgenomen op de Inventaris voor Immaterieel Cultureel Erfgoed van Vlaanderen.

Met dit erfgoedpakket voor **kleuters** en **leerlingen van het eerste en tweede leerjaar** zetten we het verhaal van Sint-Maarten en de tradities van de Sint-Maartensviering in de kijker.

Met **liedjes**, **recepten**, **knutselactiviteiten** en zelfs een **brief** aan Sint-Maarten komen kinderen meer te weten over de enige echte *Sinte-Merten*.

De **ontwikkelingsdoelen** en **eindtermen** vind je achteraan dit pakket.

Wil je dit erfgoedpakket ook digitaal gebruiken?
Je kan het gratis downloaden op de website van de erfgoedcel: **www.erfgoedceldenderland.be**.
Je vindt er ook meer informatie over Sint-Maarten en over de activiteiten die de erfgoedcel organiseert rond de goedheilige man.

Wil je het verhaal van Sint-Maarten op een leuke en originele manier vertellen?
Kijk dan zeker naar het voorleesboek **'Maarten en de magie van de mantel'**, verkrijgbaar bij Erfgoedcel Denderland:

ERFGOEDCEL DENDERLAND

Onderwijsstraat 1
9300 Aalst
www.erfgoedceldenderland.be
erfgoedcel@aalst.be
053 72 33 65

COLOFON

Deze publicatie werd uitgegeven n.a.v. het project 'Sint-Maarten' van Erfgoedcel Denderland.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze publicatie mag gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever en de auteurs.

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kunnen de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit eigen fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.

© 2019 Erfgoedcel Denderland / V.U. Caroline De Meerleer, Onderwijsstraat 1 9300 Aalst.

Het verhaal van Sint-Maarten

Elk jaar, op 11 november, komt Sint-Maarten stiekem 's nachts op bezoek. Hij brengt lekkers zoals chocolade, marsepein en mandarijntjes mee, maar ook cadeautjes voor alle brave kinderen.

Maar wie was Sint-Maarten?

Voor hij een heilige werd, was Maarten een Romeinse soldaat, met een zwaard, een mooie helm en een mantel. Toen hij een bedelaar in de vrieskou zag, nam Maarten zijn zwaard en sneed zijn mantel in twee. Zo had de bedelaar het lekker warm.

Maarten ruilde zijn zwaard en soldatenhelm in voor een staf en een mijter. Hij werd bisschop en probeerde de mensen zo veel mogelijk te helpen.

In het boek ***'Maarten en de magie van de mantel'*** kan je het hele verhaal van Sint-Maarten ontdekken.

Sinte Merten op nen stok

Lang geleden werd er niet enkel chocolade, marsepein en speculoos gegeten op Sint-Maarten. De bakkers maakten ook broodjes in de vorm van de Sint, die op een stokje werden gestoken.

Kinderen gingen zingen van deur tot deur om lekkers te verzamelen.

Zing jij het liedje mee?

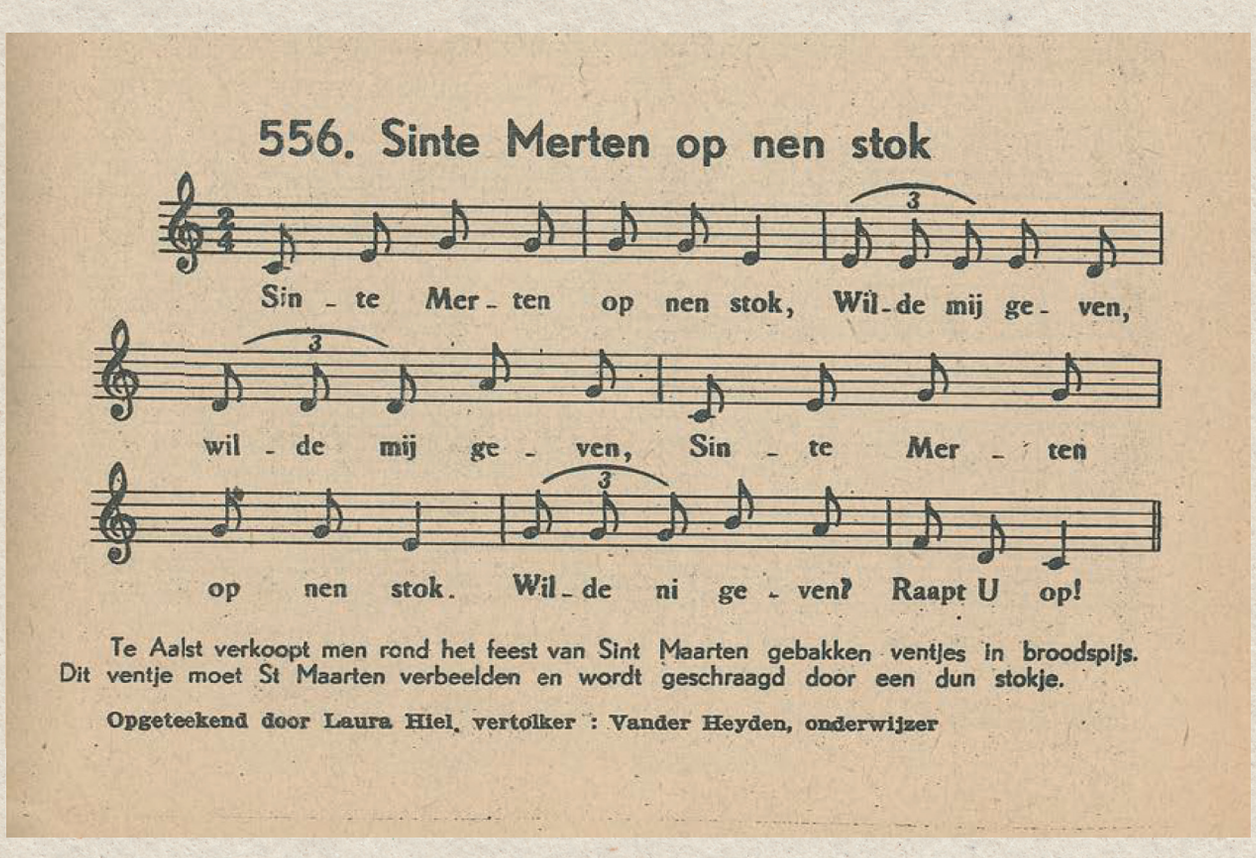

En nu zelf aan de slag:

Hoe maak ik een Sinte Merten op nen stok?

In plaats van brood, maken we heerlijke koekjes!

Wat heb je nodig?

- 100 gr suiker
- 1 zakje vanillesuiker
- 200 gr boter
- 300 gr bloem
- snufje zout
- Prikker

Hoe ga je te werk?

- Verwarm de oven op 140°C.
- Meng de suiker, vanillesuiker en de boter tot een romig geheel in een grote kom.
- Zeef de bloem boven de kom.
- Nu komt het leuke gedeelte: kneden maar!
- Rol het deeg uit tot een halve cm dikte.
- Snij de koekjes uit het deeg in de vorm van mannetjes. Je kan je mannetjes een mijter geven.
- Leg de mannetjes op een bakplaat met bakpapier.
- Bakken maar! Na een 40-tal minuutjes zijn de koekjes lekker gaar!

Om er een echte *Sinte Merten op nen stok* van te maken, hoef je enkel nog een prikker in je mannetje te steken!

Zo nu ben je helemaal klaar.

Smakelijk!

Geen zin in koekjes?

Maak een mannetje uit marsepein

Wat heb je nodig?

- 400 gr zuiver amandelpoeder
- 300 gr poedersuiker
- 2 eiwitten

Hoe ga je te werk?

- Meng alle ingrediënten goed door elkaar. Handen uit de mouwen dus en goed kneden!
- Je kan meteen verder aan de slag, maar voor het beste resultaat maak je twee stevige rollen marsepein in folie en laat je deze een tweetal uur in de koelkast rusten.
- Kan je echt niet wachten? Verdeel de marsepein dan meteen in kleine stukjes.
- Maak van je stukje marsepein een mannetje en steek er een prikker in.

Nu heb je een marsepeinen *Sinte Merten op nen stok*.
Smakelijk!

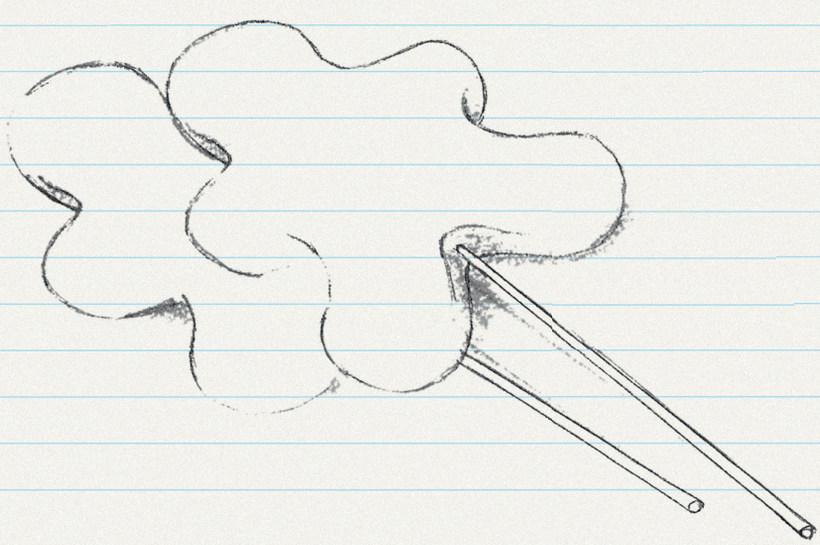

Een mijter maken doe je zo!

Een mijter is dat gekke hoedje van de Sint. Maar het is ook een echte hoed van een bisschop. Sint-Maarten is ook bisschop geweest en droeg daarom een mijter.

Wat heb je nodig?

- 3 vellen dik papier (liefst rood)
- 1 vel geel papier
- Schaar
- Plakband of nietjes.

Hoe ga je te werk?

- Teken de vorm van een mijter op een vel rood papier en knip de vorm uit.
- Leg de vorm op een ander vel rood papier, teken de vorm af en knip uit.
  Tip: als je geen zin hebt om zelf de mijter te tekenen, kan je de vorm op de volgende pagina gebruiken.
- Je hebt nu een voor- en een achterkant van een mijter.

Versier je mijter!

Snij van het gele vel papier twee lange stroken en kleef ze in kruisvorm op je mijter.
Breng gerust ook andere versiering aan.

Maak nu een kroon die past op je hoofd:

Neem het derde rode vel papier en snij in repen van 5 cm.
Niet of plak deze repen aan elkaar zodat ze rond je hoofd passen.
Niet of plak de twee delen van je mijter aan de kroon.

Klaar! Nu ben je een echte Sint!

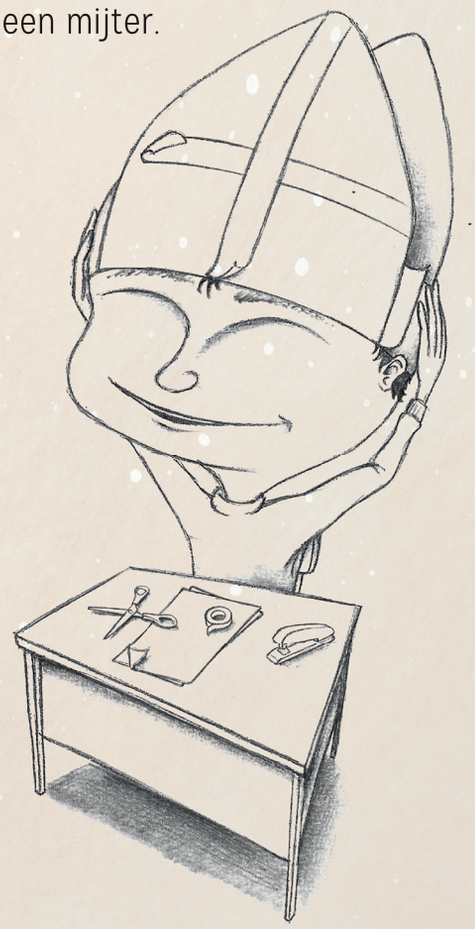

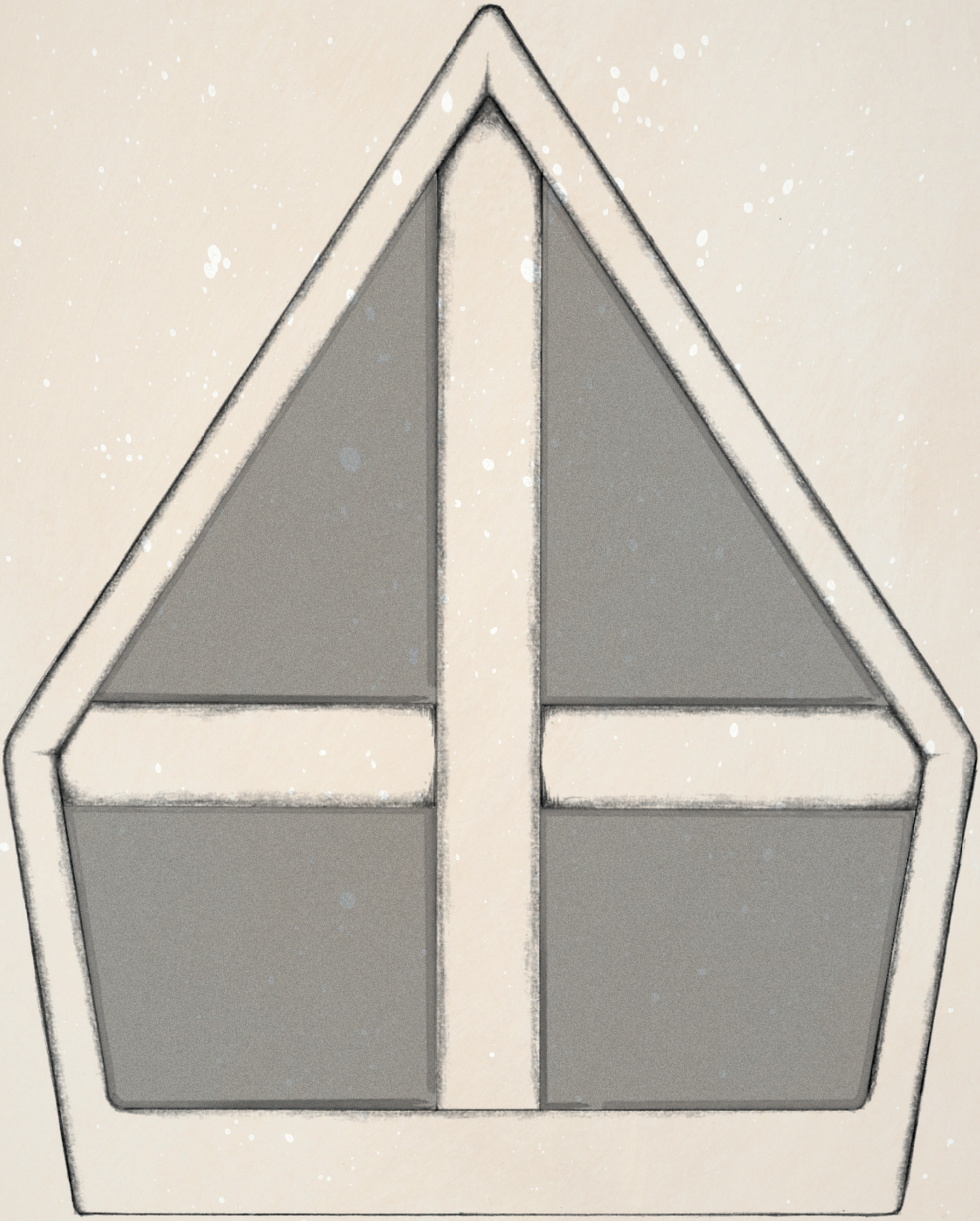

lichtjes met Sint-Maarten

In november wordt het al vroeg donker.
Op vele plaatsen steken mensen lichtjes aan voor Sint-Maarten.
Ze maken een eigen lampionnetje uit een glazen pot of snijden een biet of raap uit tot lichtje. Soms maken ze zelfs een groot vuur voor de Sint!

Wil jij ook een lichtje maken voor de Sint?

Een echte Sintlampion

Wat heb je nodig?

- Een glazen potje (bv. van yoghurt)
- Een lichtje (theelichtje of ledkaarsje)
- Doorzichtig papier
- Lijm
- Verf
- Versieringen allerhande
- Touw

Hoe ga je te werk?

- Versier je potje door het te beschilderen of er gekleurde papiertjes op te kleven.
- Plaats een theelichtje of ledkaarsje in je potje.
- Knoop een touw rond de hals van je potje als handvat.

Klaar!
Steek je lichtje aan en ga op pad!

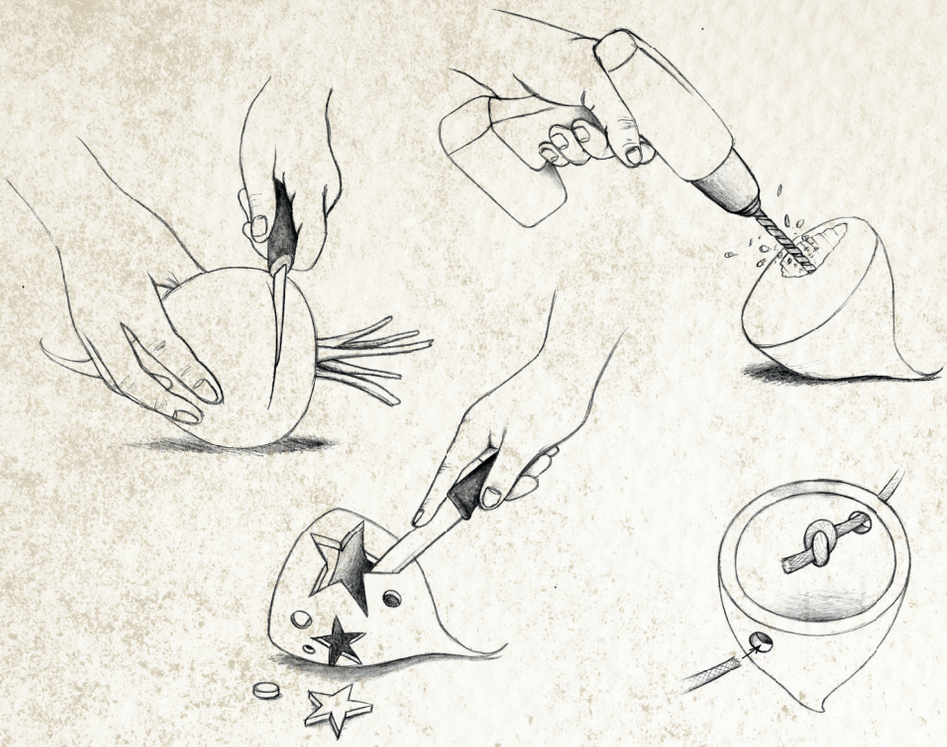

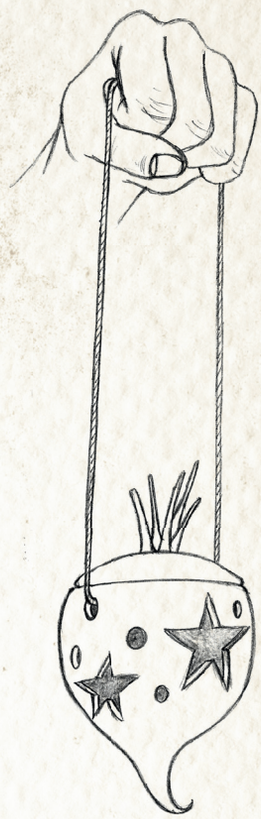

Bieten of rapen uithollen

TIP: een raap is heel wat zachter dan een biet om uit te hollen!
Doe deze activiteit enkel onder begeleiding van volwassenen.

Wat heb je nodig?

- Een biet of raap
- Snijmateriaal:
  - o Mesje
  - o Meloenschep
  - o Ev.: accuboormachine met vlinderboor (hiermee kan <u>een volwassene</u> gemakkelijk bieten uithollen)
- Dikke nagel en hamer
- Touw
- Lichtje (theelichtje of led-kaarsje)

Hoe ga je te werk?

- Snijd de bovenkant van de biet of de raap en leg het 'hoedje' apart.
- Hol de biet of de raap uit. Vraag hulp aan een volwassene of gebruik het meloenschepje.
- Snijd leuke vormen in de buitenkant van de biet of de raap: je kan mooie figuren uitsnijden of zelfs een gezichtje maken.
- Maak bovenaan de biet of de raap aan beide kanten een gaatje: gebruik hiervoor de boor of gebruik een dikke nagel.
- Knoop door het gaatje je touw om een handvat te maken.
- Plaats je lichtje in de biet of de raap.

Klaar! Steek je lichtje aan en ga samen op pad!

Sint-Maartensliedje

Er zijn nog weinig Sint-Maartensliedjes bekend die in Denderland gezongen werden. Dankzij oude liedjesboeken vonden we er wel nog enkele terug. Dit is er eentje van.

Zing jij mee?

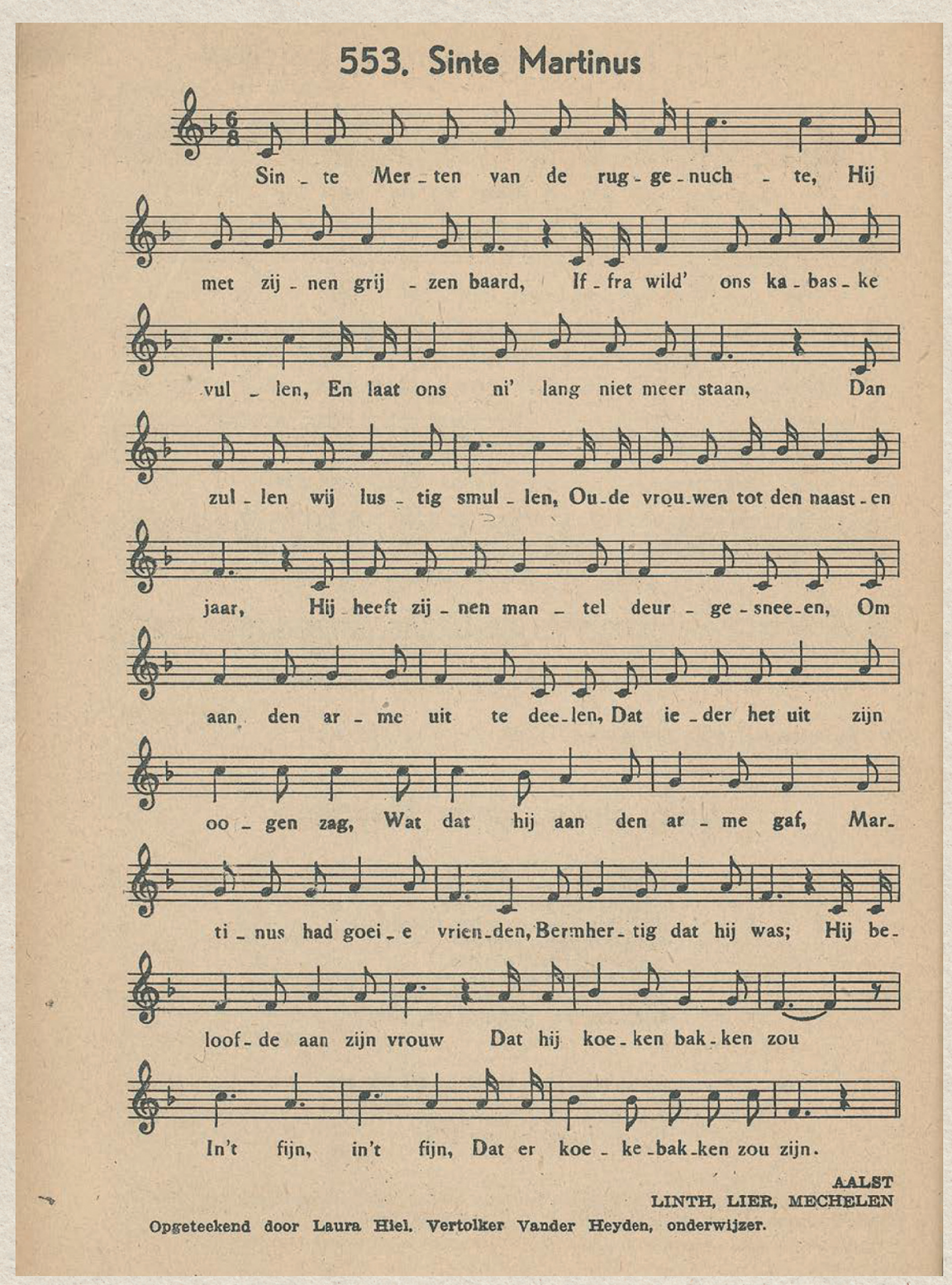

553. Sinte Martinus

Sin - te Mer - ten van de rug - ge - nuch - te, Hij
met zij - nen grij - zen baard, If - fra wild' ons ka - bas - ke
vul - len, En laat ons ni' lang niet meer staan, Dan
zul - len wij lus - tig smul - len, Ou - de vrou - wen tot den naast - en
jaar, Hij heeft zij - nen man - tel deur - ge - snee - en, Om
aan den ar - me uit te dee - len, Dat ie - der het uit zijn
oo - gen zag, Wat dat hij aan den ar - me gaf, Mar -
ti - nus had goei - e vrien - den, Bermher - tig dat hij was; Hij be -
loof - de aan zijn vrouw Dat hij koe - ken bak - ken zou
In't fijn, in't fijn, Dat er koe - ke - bak - ken zou zijn.

AALST
LINTH, LIER, MECHELEN

Opgeteekend door Laura Hiel. Vertolker Vander Heyden, onderwijzer.

Mijn brief aan Sint-Maarten

Gebruik deze brief om de Sint te laten weten wat er op jouw wenslijstje staat. Geef de brief aan je mama of papa, doe hem samen in de hemelbus of verstuur je brief via de post naar: ***Sint-Maarten, Novemberstraat 11 - 0001 Hemelstad.***

Liefste Sint,

Ik ben dit jaar heel erg flink geweest.
Ik heb bijvoorbeeld dit gedaan:

Het liefste van al zou ik dit cadeautje krijgen:

Hier is nog een mooie tekening die ik zelf heb gemaakt:

Lieve groetjes van

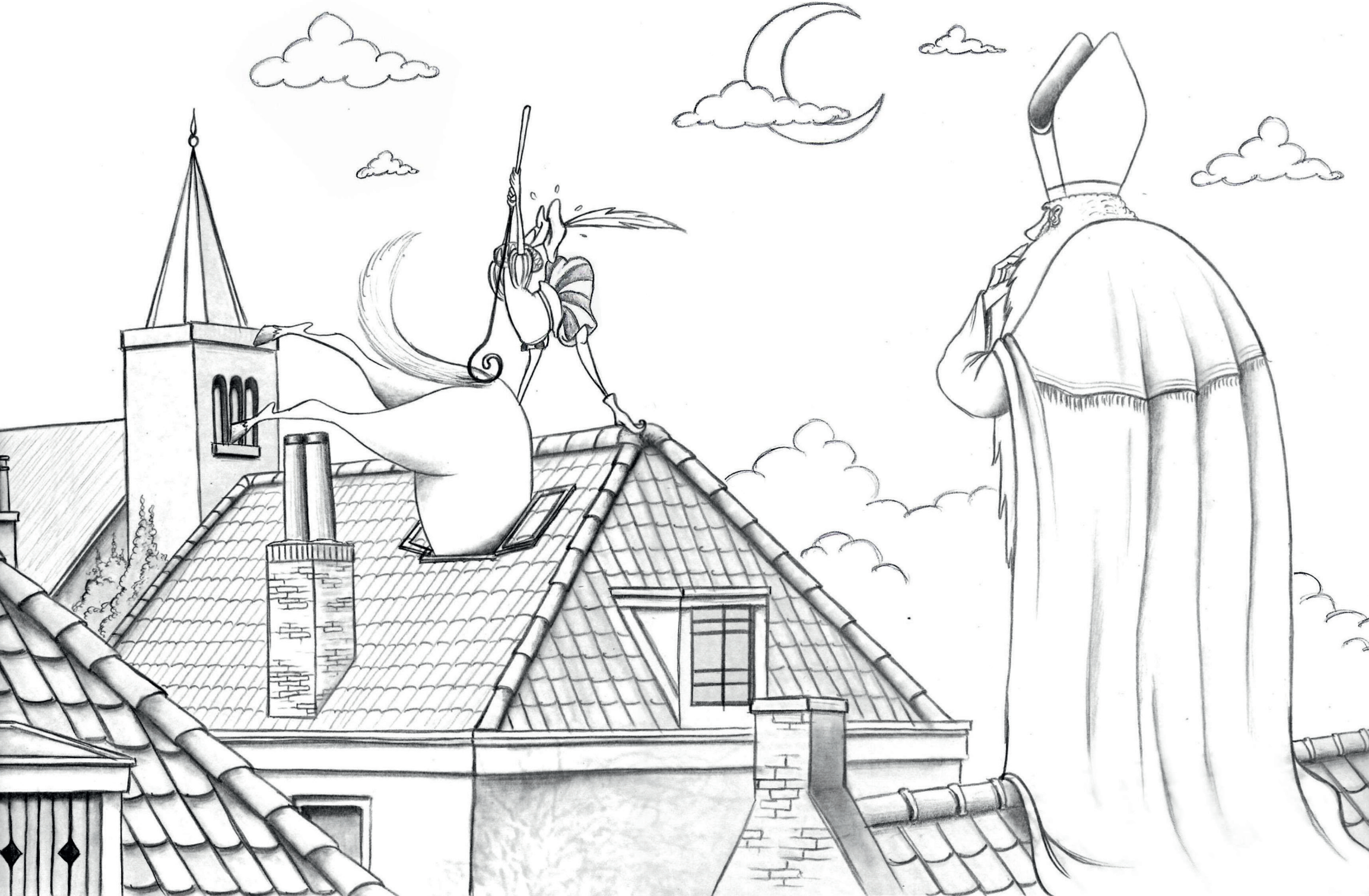

Ontwikkelingsdoelen kleuteronderwijs

Lichamelijk opvoeding: klein-motorische vaardigheden	1.30
Mens en maatschappij: tijd	3.4
Mens en maatschappij: ruimte	4.1
Muzische vorming: beeld	1.1 / 1.2 / 1.3 / 1.4 / 1.5
Muzische vorming: muziek	2.1 / 2.2 / 2.3 / 2.4 / 2.5
Muzische vorming: drama	3.5
Muzische vorming: attitudes	6.1 / 6.2 / 6.3 / 6.4 / 6.5
Nederlands: luisteren	1.1 / 1.2 / 1.3 / 1.4 / 1.5
Nederlands: spreken	2.4 / 2.5
Nederlands: lezen	3.1 / 3.2 / 3.3 / 3.4
Nederlands: schrijven	4.1 / 4.2 / 4.3
Nederlands: taalbeschouwing	5.1 / 5.2 / 5.3 / 5.4
Techniek: techniek als menselijke activiteit	2.5 / 2.6 / 2.7 / 2.8 / 2.9

Eindtermen lager onderwijs

Muzische vorming: beeld	1.4 / 1.5 / 1.6
Muzische vorming: muziek	2.3 / 2.4 / 2.5
Muzische vorming: attitudes	6.1 / 6.2 / 6.3 / 6.4 / 6.5
Nederlands: luisteren	1.1 / 1.5
Nederlands: spreken	2.5 / 2.6 / 2.7
Nederlands: lezen	3.1
Nederlands: schrijven	4.3
Mens en maatschappij: historische tijd	3.9

ERFGOEDCEL
DENDERLAND
Vlaanderen
verbeelding werkt